Generálním sponsorem podcastu je Avant Financial Group, finanční partner proti, kteří chtějí hrát vyšší ligu biznesu.
Jepátek 8. září, posloucháte debatu studia N, tady je Filip Titlbach.
Vědecké objevě mění svět více a rychlej než kdykoliv dřív, často působí jako bezprostřední síla ovlivniující politiku.
Současně ale sílí nedůvěrat části společnosti k vědi a její odmítání. Dá se s tím něco dělat a jak popularizovat dnešní vědu vysvětlovat její poznatky i její omezení.
Posloucháte debatu z knihovny Václava Havla a slovo má můj kolegá vědecký novinář Deníku N Petra Koubský.
Díky moc, že jste přišli. Vrát bych vám představil hosty dnešního večera podle ABCD a podle pořadí, ve krem se posadili.
I mý jsou Petr Brož z geofyzikálního ústavu Akademie věd České republiky, popularizátor vědy.
Merkejte klíčová z technické univerzity Liberec, specialist kana nanotechnologie a genetyčka Halina Šimková, působící na Vysoké škole chemickou technologické v Praze.
Já jsem menevou Petr Koubský, jsem redaktorem Deníku N pro vědu a techniku a jsem ten, kdo vymyslel dnešní téma a jsem velice rád, že všichni přijali moje pozvání.
Ono většinou podobné debaty bývají problémové, bývají to názry ve ztřety, tohle nebude a spodně předpokládám, samozřejmě kdo ví, jak se to všechno vyvíne.
Ale pánovaná tak není, já jsem spíšel trochu zneužil situaci, abych se s třemi chytrými a zkušenými lidmi poradil o otázce, která mi vrtá hlavou, čím dál tím víc.
Je to otázka, která jsou vysíjí s mou základní pracovní nátovní, jak jsem řekl, jsem redaktorem Deníku N pro vědu a techniku.
To znamená, že ve všeobecně zaměřené meryu v celostátních novinách se snažím psát o těchhle oblastech tak, aby to dávalo smysl, šedoké veřejnosti.
A přesto, že to dělám už pět let, tak jsem zjistil, že nevím, jak na to, že je to záležitost na tolik problematická, která má tolik háčků a tolik neprskoumaných míst,
že opravdu těžko najít nějakou jedneruchou linku, jak se toho držet, no a tohle všechno jsou lidé, které na to mají nějaký názor a nějakou zkušenost.
Takže my máme dneska tady jedno jediné témat, to témat podle mě se dá pojmenovat z ruba takhle.
Věda, a teď mám na mysli hlavně přírodní vědu, kterou vy všichni tři konec konců zastupujete,
je dneska v roce 2023 na naprstém vrcholu svých možností, jak kdy v historii byla.
Na vrcholu, když jí budeme popisvat jako matematickou funkci, je na jen věda sama, ale i její první drívace,
protože náruz toho, co věda produkuje ať už co do objemu nebo co do kvality, je taky bezprecedentní.
Z toho tohle díska žijeme v úžasné době. Zároveň, ale veřejnost velice často naprsto nevnímá, co všechno věda skítá.
V lepším případě je to velké části veřejnosti úplně jedno.
V horším případě narážíme na to, že se veřejnost chytá v důležitých otázkách,
naprsto jiných než vědeckých vysvětlení, když připomenu jenom 9 velká tématez poslední doby,
za prvé pandemie, za druhé klimatická změna. To jsou všechno oblasti, kde vysvětlení,
která z výsledky přírodních věd nemají nic společného do značné míry ovládla veřejný prostor.
To není jenom trochu hloupé, ale často je to nebezpečné a velice negativně ovlivňující to,
jak společnost funguje, a zpoň to si myslím já. No a vás se chci zapytat.
Zaprvé, jestli s tímhle odnocením stavu společnosti souhlasíte,

a nebo, jestli mi řeknete, že jsem mamoc velký pesimista.
A další otázky potom.
Tak dámy, je to na vás.
Také, já budu vyvolávat, když neníkdo nebude halinout, prosím, zkůste to.
Dobře, tak stručně myslím si, že už čím směru jste velký pesimista.
Ano.
A že situace je o něco lepší.
A to proto, že já bych asi oddělila dvě roviny.
Ta jedna rovina je, jak moc se na základě vědeckých,
rokněme informací poznatků, rozhodují lidé,
kteří tvoří nějaký systém, který výrazně oblivně ostatní lidi.
A jak moc se na základě vědeckých poznatků,
rozhodují jednotlivé lidé ve svých osobních životech,
ale ve svých osobních rozhodnutích.
A myslím si, že přes všechny negativní věci, který nejíme,
takže to rozhodování lidí, kteří mají nějaký výraznější vliv na systéme
jako takový není tak jako strašlivě iracionální,
že dost často ty lidé se snaží podstěvět,
ale spojně částečně vycházet nějakých vědeckých poznatků.
A v té rovně osobního rozhodování je otázkou,
do jaké míry vlastně chceme,
aby tě lidé, jako do jaké míry budeme odebírat svobodu,
nebo ne, odebírat svobodu, ale do jaké míry
pod nich budeme chtít, aby se přikládnili k vědě
a vědeckým poznatkům a na nich zakládli svá osobní rozhodnutí,
protože já v tomhletom vidím určité nebezpečí
toho rebírá nějaké osobní svobody
a oni prostě mají právo nebýt racionální
a mají právo dělat rozhodnutí, která my třeba považujeme za špatna.
Ano, myslím, že brzumím jedná i druhé části odpovědi,
jenom pro pořádek těmi prvními myslíte takzvané společenskéality,
například politiky, například kapitány, kapitánky, průmyslů a tak.
Chápu to dobře?
Ano, i ne, spíšť, chtělabych asi v tomhletom odděli to,
že my některé lidi v tom systému, který výrazně oblivní ten systém,
tak vidíme, to jsou ty lidi, který mluví v televizi,
které jsou ty perszony, na které ten pohlet je upřený,
ale dost často ta rozhodnutí to, co dělá ten systém,
těhle tě lidé přímo úplně netvoří, nebo na to mají menší vliv,
než řada lidí, kteří jsou jako schovaní pod toho viditelnou vrstvou,
a kteří zvažují nějaké věci vytváře, nějaká řešení.
A tam se myslím, že míra racionality těch lidí
a spodně já ji vidím optimističnějí možná,
než třeba vyjist.

Možná a potkáváme s jinými částmi téhle skupiny,
což by koneckém cůdávalo z myslivy působíte
v akademické opci, já jsem novinář, to asi vysvětluje mnoho.
Děkuju za tím, merká to, co vy na mohou tásku.
Dobrý večer, ještě nou je ode mě, děkou moc za pozvání.
Musím vám říct, že Trapan Koubsky
je naprostý expert v tom, že vždycky začne otázku,
na kterou já neznam odpověď,
se nám tady z toho nedávno my jsme spol měli
debatu na Café Evropa na Střeleckém ostrově
a se dělal jsem tam já a taká krásná slečná Adela Halupová,
která stečkolí na operátorku v temelíně.
A Pan Koubsky nám položil dotaz,
co si myslíme o bezpečnosti jaderné energie
a o bezpečnosti nanotechnologii, ale vlastně prohodil nás.
Takže jsme začnili vlastně v poznačě
otázku, na kterou neznam moc odpověď,
a dneska se teraz dostał, dostał
tomu stejnému scénáři.
Víte se já?
Prdrbych se vás mohli to mělo ptát na věci, na který zná to odpověď.
To by dola nuda.
To bychom byli, to bychom si hráli na skoušku,
vysokoškou skru.
Jo, to je pravda, to je pravda.
Tak pokračujte, dál, tak hláme.
Přeba to přesně co zajímavého.
Takhle, já totiž tohle je pro mě to caháši ruký témá,
a celkem špatně se mi to komuniku,
abyste mě nějak nepochopili,
jako špatně, abych nám spíš jako věcům neublížila.
Ale ono sa asi nějak tý diskuzik tomu víc dostaneme,
cmeně já si myslím, že ono kolikrát...
Já nevím, kolik z vás je tady prosím
jako z vědeckého prostředí,
jako že vyložně jste vědci a pracujete z datama.
Z datama, no.
No, tak bez dáv.
Tak si je bez dáv.
Jo, jasný, jasný, takže pár nás tady je.
No, zbytek není tak,
ty věcí jsou si můžou zakrít teda už,
já by to nesešel,
ale nicméně asi si nebudeme jako hlád,

dokap si je velmi snadný skreslit
i ty vědecký výsledky,
který se prezentujou.
Tohle se stal několikrát,
jako v minulosti,
tady spoustu případů,
kdy Coca-Cola si zaplatila obrovskou studii,
jak je vlastně strašně,
jako skvělí pít.
A to se stává jako často.
Takže já se jako,
ne myslím, že jste ani jako,
ty myslím, ani bez mysta,
já si spíš, myslím,
že ta situace je strašně zamotaná
i ty novináři,
tomu trošku pomáhají,
nepomáhají.
A spousta těch velkých témat
bylo i tím,
že to byla jak se nějaký
novinářský biznis,
ale to je zase jako pohlede,
jako nějakou věc,
se určitě, určitě si,
že to neslová si,
to je určitě v pohodě.
Takže já se možná spíš,
asi nechám ty svoje odpovedi na nějaký,
ty další, konkrétnější otázky
v debatí, aby jsme starní nějak,
třeba špatně nepochopel,
abych nedej,
bože ještě tý vědě neublížila.
Takže jakli vám osi předám slovo,
ešte slovo.
Počkejte, počkejte,
já bych se,
než předáte slovo,
tak bych se rád zeptal
na upřesnění,
abych si pod tím uměl něco představit,
co se tam myslá,
teďka tím novinářským biznisem,

který je nějaký příklad?
No,
já jsem,
jo,
no, jaký příklad?
No, ono zrovna,
zrovna dneska jsem byla
na naší firmě,
protože já pracují
v biznis pro středí
a nysménu na Notechnolog vědec,
já pracují
jako vedoucí
biologických aplikací
v IQS Group,
tady v České firmě v řeži.
A jeden z našich jednatelů,
jedné divize
je Australant,
takže je Britány,
a neskocl se chouku potkali
a bavili jsme se
o Britány, o Londíně.
Je jako jaký mám názor
na kralovskou rodinu,
jo, což mi všel hrozně
jako povídská otázka.
A já jsem vždycky
měl rád na to historie
jako o té kralovské rodiny,
ale bohužel,
jako k té historie
toho moc nejmí,
protože všichni te novináři
samozřejmě píšou o Herim
a Mejkan a tak dále,
takže jsme se
vlastně tady
s naším jednatelům
o tom bavili.
A mám pocit,
že tam,
kolikrát,
jako ta snáha novináru,

se vyjala těch,
bohužel těch masových,
je taková,
že samozřejmě se snaží
vydělat na tom tématu,
co nejvíc,
a o tom reelevatním
za stolik nepíšou
a dělají obrovský boom
z něčeho,
co by ja něm musel být
prostě kolikrát boom.
Je úplně jedno,
co si o tom letom myslím,
nebo já,
nebo kdokoliv z mího okolí,
ale že asi úplně nevím,
protože zrovna všude
úplně médy
a ebulvární informace
o té kralovské rodiny,
a si vidí to chtějí číst,
ale možná, neby jsme
jen to tolik nedávali,
tak by se tak nic nestal.
Takže jsem tím chtěl
zpířit z tohle to,
že kolikrát,
co z toho dělá,
ta bubliná,
dníky tomu,
že to...
Jasně,
k tomu se dostaneme,
protože o medialním pokritím
bude me
a vynechať
z medialního pokrití
obchodní modely
fungování Marienelze.
Jasná věc,
ale jinak se mě uklidňala,
protože,
jestli za něco opravdu

nenesu žurnolistickou odpovědnost,
tak je to pokrývání
tématu královské rodiny Britány.
Díky mohlo,
takže to přijde teprve ta rodina.
Těkuji,
já bych,
jako měl začít,
obecně,
tak já se myslím,
že občas,
budu trošku víc pesimista,
než optimista v tom letom,
ale myslím si,
že ten základný problém
je v tom,
že
spouksta lidí,
vlastně nejví,
jak funguje věda.
To je elementární úskalý,
vědci a vědkně málo,
komunikujouven.
Je to často tím,
protože,
když půjde za novinářskou občer,
řekne,
já tady byu vysvetla,
když funguje věda,
když každý poklipen,
na čo je to někdo neprečít,
já to chápu.
Zase to jsou vysít
s tím,
jaké témata prorazí.
No,
ale když,
jako lidi nechápu,
jak vlastně věda funguje,
tak vlastně dochází,
tak jako zásadnímu
nepochopení práve,
když se přečí,
že jsme zrovna

teď v objevě něco,
najnou si za 14 dní přečete,
že už to neplatí,
jo,
jak je to možný,
no, protože tak funguje věda.
Vlastně,
že to vaše práce založená
na tom,
že máte neustále
spohybněvat práce,
ciz ich lidí,
a když jí spohybnít
a rozbějete,
tak jste vlastně
jako dobrý vědec,
nebo vědkně,
to máme gendro vesprávně.
Ale,
tohle je to,
jako věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,

věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,

věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,

věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,

věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
věc stráť,
I kdyby to tak bylo,
není to tak,
ale i kdyby to tak bylo,
tak určitě budeme narážet na to,
že docenit
současné vědecké poznatky
ve mnoha případech,

ne, vždy,
ale v mnoha případech
je naprosto nemožné
bez nějakého
odborného vzdělání
zázemí, průpravé,
i konec konců i metal informací,
tak jak to Petr říkal,
lidi nevědí, jak funguje věda,
to je metainformace,
o informaci,
a tohle všechno
je zřejmě nerealistické
očekávat,
že
širší veřejnost bude mít
sama od sebe,
a stejně taky nerealistické očekávat,
že to s vládnou
média,
nebo, že to s vládnou
sami popularizovící věci,
mě se pořád zdá,
že tady máme
nějaký valice
špatně rešitelný problem,
daný prostě tím,
že to vědy je hodně,
že se rozvíjí rychle,
a
že se nůžky
mezi tím,
co je schopná veřejnost
vnímat,
hodně už
rozevřeli.
Mám pravdu, nebo nemám.
Částičně,
ale si ho samozřejmě
mě jako vědecká obecí
za tom můžem s části prostě sami,
protože
já ti tě až co z ní jako blběho,
ale

že když chcete popularizovat do vědu,
tě vde teda polešou biznisu,
a musíte prostě porazit
přesně historiky
vo královské rodině,
protože vy musíte něčím
zakůjmout,
aby tedy o tom něco věděli.
A to je jako přístup,
který dělá malo kdo.
Chápu, protože lidi nechtějí dělat,
ale v ten moment
vám ten mediální svět,
nebo pardon,
vaší pozornost
i v těch telefonech,
že jo,
tak vám vyplní něco jiného.
Kolik z vás má najstavaný tiktok?
Vůbec nikdo tady,
to mu nevěřím.
Může nebo ženy, podle to,
co vás padují.
Na mě projízaj taky,
kdož tam vidí má
nějaký vědecký obsah.
Super, super, dosem rád.
Jo, ale jenom, k čemu se chce dostat,
tak vlastně vy musíte porazit
v tohle tý záplav,
jako věcí,
a to je strašně těžký,
a vyžaduje to
jako nějaký kumšt,
umění,
a potřebo to je nějaký financi,
a zase na tom to jako narazí.
Já si lidi kouvědomuju,
a vůbec jsem to na mělo v plánu,
že jsem pozval tři lidi,
kteří mohou mluvit
ve svých oběch veľmi atraktivně.
Sopky na marzu,
úžasný, nanotechnologie,

úžasný,
bejzů vzřece,
genetika, úžasný.
To všechno se dá
komunikovat velice dobře,
co těch udáci,
kteří tak atraktivní témata
nemají.
Padle mě to nejakzíš,
to je obor,
který se nedá komunikovat.
Mám o tom,
že vy vlastně nechce teda cestu.
Já, no pardon,
já dlouhý roky jsem psal v ekipédy,
a měl jsem ten leten spor
se spoustou v ekipédy,
z tu, že se nedá
v všem na světě napsat článek.
A psal jsem článek
volaků na nechty.
Do dneška na českéj ekipédy
jenom proto,
bych dokázal se o tom dá
napsat encyklopédycky
vydecký článek.
Tak jako
můžete popularizovat vědu
úplně o čemkoliv,
záleží na tom,
že jste kreativní,
jak moz máte dobrý nápad,
jak to jako udělat.
Má pravdu?
Jo, souhlasím.
Myslím si,
že vlastně,
když jste tvoři vej člověk,
tak můžete tvořit
téměř i v prázdný celé,
a něco vytvoříte.
Ale ještě možná,
bych to tam vlastně
trošku oddělila to,

do jaké míry,
vlastně, ne,
jako co si představujeme,
že bude optimální stav.
Protože při současným objemu
toho vědeckého poznání
je iluzorní,
si myslete,
že by člověk z veřejnosti,
skladní,
k místočtěním vergylia
v originále,
měl jako přehled
o současný vědě,
ona už pro veřejnost
vždycky bude tvořit
nějaké jako strípky,
se které ma se potká,
a nebude to ucelená,
představá,
ale zároveň bysme asi chtěli,
aby v těch,
jako momentech klíčových,
kdy ten člověk
se o něčem rozhoduje,
nebo o něčem rozhoduje,
tak měl tu vědů
jako primární zdroj
proto rozhodnutí,
aby prostě se
jako jeho rozhodnutí
mohlo opírat
o nějaký vědecký poznatek.
Ve spoustě oblastí
se to vlastně děje samo,
protože ta věda
proniká do obrovského množství
jako technologí a věcí,
který používáme,
aniž vlastně o tom přemýšlíme.
Už se nemusíme rozhodovat,
jestli jako se chceme
opřít o vědecký poznatek,
když nás pošlu na chtěl.

Protože to prostě proběhne samo,
a tím pádem
vlastně technologie
a biznes všechno,
co je na to navázané,
také do sebe vcucávají automaticky,
protože tam se pozná,
když něco je,
řekněme, nepodloženo
a špatně,
tak to nedává dobré výsledky,
nedává dobré predikce
a nedá se to použít.
Prostě založit létání
z pejseksu
nějak na horoskopech
můžeme,
ale pozná se to rychle poměrně,
že jsme použili nějakej zdroj,
o který jako není úplně dobrý se opírat.
A tím pádem vlastně,
když se vracím k tomu,
co teda jako chceme,
asi chceme,
aby lidi měli nějakou,
nějaké stríbky,
aby budím věda přišla
něco do čeho stojí za to investovat
z prostředku té společnosti,
zároveň chceme, aby nějaký rozhodnutí,
aby jako oporu
pro ně hledali
spíš v té vědě,
než v jiných oblastech
a zároveň možná,
asi chceme, a to je,
si myslím, vejko veliký dluh,
kterým máme,
vychom nějaké prvky,
spíš takového toho,
jako konceptuálního myšlení vědeckého
dostávali do dětí
už ve velmi útlím věku,
protože my,

a tam si myslím,
že děláme obrovskou chybu v tom,
že my tlačíme na jednotlivosti,
na poznávání, jako těch oborů,
systematicky a jednotlivě,
ale uniká nám zdelování nějakých konceptů,
jako hlubokých myšlení,
jak vůbec přemýšle
o světě kolem sebed.
Je čas na product placement?
Asi se mi nepodeří,
asi se mi nepodeří tomu zabránit,
manom.
Nicmáně ta hle knížka,
když jsme u toho si uročitě
zaslouží,
pozornost, přepokladám,
že mno zíjí znáte, kdo jí neznáte,
koliké jazycích to už vyšlo?
Já nevím, a mě to ještě
nakladatelné řek z kolika už,
takže se praví do štěři jiných zemí,
takže by vycházet indě,
ale jenom si na to navázem.
Mně vlastně to, co popisujete,
tak přesně mi strašně vaděl,
když koupím dětem encykloperivo ve smíru,
tak je to výběr na hodilih faktů,
který jsou mám pojit něčemu.
Tak já jsem přesně psal knížku,
která dělá to, co stetřiť popisovala,
že vlastně se snaží uceleně vyprávět
nějaký příběh o průzkunční soustavy,
takže zám vlastně jako jen úše vysetlení.
Ale zase jako nečekám,
že tu práci udělá ze nás někdo jiný,
a myslím si, musím jat mi jako věc a věckině,
aby jsme to do populace dostali.
Jo, s tím souhlasím,
my s tímhle tím jsme s Pepou Lhodzkým
napsali naši dětskou knížku o baterii.
Nemám nikadia.
Já nejsem product placementer.
Ale bylo to přesně to,

protože vlastně ta myšlenka byla,
že ve chvíli, kdy
se ptáte děti,
jako co vědíbo bakterích,
tak oni vědí dva ekstremi.
Bude to jim všichni říkali,
že to je něco hnusného,
a že si pořád mají mejt ruce savem.
A nebo jim na druhý straně
říkali, může jim baštit
ty jogurti s těmalákto bacielama,
protože to je to,
a mezi tím nic,
vlastně jako temná díra.
Přitom bakteriální ekologii
je prostě obrovský, široký prostor,
je to obrovský zajímavých věcí
a tak to zazbyl jako náš příspěk
přes něk tomu konceptuálního myšlení,
že ten mikrosvět
je něco,
jako nám úplně uniká tý pozornosti
a přitom to rozhoduje v ospoustě věcí,
tak to jenom jako odbočka,
že souhlasím s tím,
že ten dluh musíme
vyplňovat mýho,
že nikdo jiné to neudělá.
Když už jsme se toho dotkli,
vy dvá Petra haly nást
kvůli malých dětí,
takže máte školství
s první ruky
a dovedete to posloutit.
Já jsem nechtěl a nechci,
abychom tady ze školství udělali
nějaké velké téma,
protože tady není nikdo,
kdo by jeho ménem se bránil
a to se nemá.
Ale přesto bych se vás zeptal
a sponějednou tásku.
Máte pocit,
že jsou věcí lepší,

kde chodili do školivy
a nebo že se to moc neměni?
Tak si mám začít.
A teď mám na myslí hlavně
to, co jste haly no říkala
ten výklad konceptu
a způsobu uvažování.
Jo.
Vlastně to obrovské záleží
na konkrétných lidech,
který v tom školství jsou.
To znamená,
potkáte se
stejnými paními učitelkami,
který se potkávala já,
který jdou systematicky
vlastně látku, kterou se to dítě má
do příště naučit na spomněť
a obtížně se s tím vojvě
obtížně se to nějak mění.
Na druhou stranu
když jsme se k tomu hle dostali
být, budeme asi mikrovat jinám.
Budeme.
Tak právě proto,
že tohle, to vlastně čím dál tím jít
cítím jako
kterou se dá něco měnit,
tak teďka hodně začínám
u nás v regionu spolupracovat
z nově vznikajícím bědeckým
vzdělávacím centrem pro děti
od úplně malých dětí
a v těch přípravách hektických,
který těka probíhají na nějakých
našich programech, tak je
zapojenou řada, perihogů
a ty lidi pracujou už úplně jinak,
pracujou opravdu způsobem,
který mě naplně velkým
optimizmem,
a ještě drobný strípek k tomu
skrstary tohleto
jsem vlastně postupně poznela,

že existuje jedná z mího pohledu
do té doby jako nepridstavitelná
překáška a nečekaná překáška.
Já jsem se vždycky myslel, že to je problém
toho ministerstva a těch plánů vzdělávacích
a tak, že je to jako moloch
a perihogické fakulty, že jsou problematické.
A teďka vidím, že jeden
jedna veliká žába na pramení
je neviditelná
síla rodičů, protože
spousta rodičů
se obává
změn systému
protože se obává,
že to začne unikatně kam
kde to, že to nové nevyzkoušené,
to jejich dítě poškodí
o nim, že mu nebudou schopní
pomáhat nijak
a že vlastně
ten pořád se opakuje argument
mysme se to taky učili
takhle,
prostě mysme taky
válit dřívkem do tabulky
takže vy budete taky rýpad dřívkem do tabulky
už třeba jenom, když vidíte
jaký odpor vyvolávala
změna písma
třeba z vázaného
psa cího písma
na psa cí písmo, který
není vázaný a tak dále
jaký odpor vyvolává hyného matematika
aniž by vlastně te rodiče věděli
čemu odporují
prostě jim jenom ten systém
obrovský vadí
myslím, že to
není negativní síla ve smyslu
že ty rodiče jsou hloupí, ale oni
prostě mají strach
že to nové nevyzkoušené

bude mnohem horší a že ty děti
budou mnohem můře připravené do životoví
do životové napřímačky
napřímačky, ano
pojmenujeme to pravými
jmény
Já vás asi nepotěžím, Petře, já jsem si se
vystroval všechny možný roky
odpolského systému v České Republice
co jsou, mám jednodítě na základní
škole, ale to země nedělá experta
který by měl komentovat škole, s tvojím
jako reformovat, tak já si odpustím
odpovídnout k lého tásku
já mám pocit sejím s pozice jako někou
kdo to má rozumě a to, že jsem rodič a
chodil jsem do školy, tak vlastně mi podle mě
neopraveně toho to vyřeji jako komentovat
Moudře si počtiná ten
člověk se nemáte mi noviná, ale že nechat
komentovat úplně do všeho
to je koneckom sú taky jedno z poučení
z téhle debaty.
Přátelé, já jsem to neřekl
ned na začátku, ale řeknu
to aspoň teď, tohle je otevřená
ryskůze, ne musíme čekat
z otázkami z publika až na
koniec, na takových
těch posledních pět minút, kdy
mě nezbide čas a hlaste se kdy koli.
Brzí.
Ještě Pavel Petřev, přeskočil jste
marketu?
Protože před pokladem, že marketa
se sama ozve o slovo,
kdy bude chtít a nechtěl
samí do téhle ryskůze zatahovat?
No já zatím teda nemůže úplně komentovat
na tu otázku malých dětívřes,
zatím nemám děti, ale
spíš mě napadlo, jak jste
vlastně říkala, by to se mě líbilo, že
tam potřeba jako celko nějaká systemová

změna, kterám svět podprvá i od těch
rodičů, tak přeba co se stalo mě,
tak u mě jako celý život i moje
domky se strašně negativně dívali
na podnikání. Oni
se o mě báli, abych ní kde jako nezkrachovala
a nedostala se do dluhu, jako tam
ty lidi, že jo. Takže jako vždycky
to byla u nás takový tabu.
A pro mě potom bylo velký překvapení,
když já jsem byla nastáživ
Americe v Bostonu, tak
jsem roce 2020.
Teda jsem byla na Harvard Medical
sku na půroční stáži.
A tam vlastně na tom našem lízkumáku, kde
já jsem pracovala, tak byl zajímavý, že
budou jednou ty podnikatele
a proto pracovali víc.
Oni pracovali strašně
moc, protože dělali na tých svojí
budoucí obživě.
A to strašně tě mysletku mědy pomáho.
Já jsem dělala pod lidma, který byly
jako hodně navíši v tom oboru,
byly to jedný z nejcitovanější věců
světa a zakladatele mnoha start-upů.
A to pro mě bylo
jako neuvěřitelný,
že vlastně tam se to beré jako
takový dení chleba, že vlastně
každý, kdo má unikátní nápade
podnikatnou skoro každý.
Takže je pravda, že tohle by taky bylo potřád změnit,
protože pořád jako v sobě má člověk
zakořený, že se bojí, že udělá chybu.
Já jsem to nějak už se snažila
sobě spracovat, už se tolik nebáte,
ale jsem říct, že pořád se bojím,
že takovýho toho, abych něco neřekla
špatně, aby nebyl nějaká chyba,
někde vidět, tak to pořád mě svazuje hrozně.
A to učitě mě bude svazovat
který bych dělala třeba ráda, ale je tam takový blok.

A zrvna u vás na Liberické univerzitě,
míra toho propojení
mezi akademickým světem a biznesem,
nad průměrná, řekl bych na český poměry,
nemám pravdu.
Ale jo, myslím, že poslední chvátek
to spěje k lepším učitěm, jo.
Jo, schodli jste se všichni na to,
že neexistuje oblast vědy,
o které by se nedalo poutavě mluvit.
Jak byste mluvili třeba
o moderní matematice
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?

?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?
?